

Posudek vedoucího

na práci MgA. Ing. Elišky Andršové „Obrazy a vize v orchestrálním díle Svatopluka Havelky“ předkládané jako disertační práce v Ústavu hudební vědy FF UK.

Eliška Andršová si za téma své disertace zvolila dílo Svatopluka Havelky, skladatele, který má významné místo v české hudební kultuře 2. poloviny 20 století, ale dosud o něm nevznikla žádná obsáhlejší studie. Autorka jistě neměla ambici na formátu disertační práce podat komplexní monografii o skladateli, ale zaměřila se na orchestrální tvorbu a v rámci ní zvláště na několik děl, které mají jako společný rys výrazné mimohudební inspirační zdroje. Jejím záměrem bylo pojednat práci spíše analyticky a využít při tom svých skladatelských kompetencí. Během práce narazila na skutečnost, že stav bádání o Havelkovi je u nás v samých začátcích a bude nutné pořídit základní přehled díla, zmapovat skladatelovy životní osudy a prostudovat pozůstalost, která je dosud v držení jeho potomků. V těchto základních úkonech v práci s prameny autorka vykonala obrovský kus práce, který je sám o sobě významným přínosem její disertace.

Vlastní pojednání o Havelkově orchestrální tvorbě pak poskytuje přehled a porovnání jeho nejvýznamnějších děl a staví je do souvislostí s jeho životními osudy a do dobového kontextu. U vybraných skladeb sleduje, jak se jejich inspirační zdroje projevují v hudební struktuře. Samotné analýzy sledovaných skladeb by dle mého soudu nepřinesly takové množství zajímavých poznatků, aby se mohly stát hlavním obsahem práce. Autorce spíše posloužily v přípravné fázi pro poznávání Havelkovy tvorby. Do vlastní disertace nakonec dostaly jen ty výsledky analýz, které jsou relevantní jako doklad jejich hlavních tezí. Toto řešení považuji za správné, neboť přispívá k lepší konciznosti textu a tím i k větší čtenářské přístupnosti práce.

Myslím, že autorka dokázala najít téma, které přesahuje pouhé pojednání o životě a tvorbě skladatele, a které její práci staví na úroveň požadovanou pro disertaci. Autorka ukázala, jak se mimohudební představy různým způsobem promítaly do struktury skladeb Svatopluka Havelky, což je zajímavý příspěvek k problematice tzv. programnosti v moderní hudbě 20. století. Popsala při tom i hlavní rysy Havelkova kompozičního stylu a jeho skladatelskou poetiku v jejím vývoji. Kromě toho se na pozadí životních osudů, občanských postojů a tvůrčího hledání Svatopluka Havelky dozvídáme mnohé i o proměnlivé době, ve které žil a tvořil. Autorka při tom cituje reflexe jeho tvorby zamýšlí se nad jejich významy v dobových souvislostech. Ze skladatelových životních peripetií a proměn jeho názorů se snaží vyvodit vliv na podobu jeho tvorby. Při tom uvádí na pravou míru i některé tradované soudy o Havelkovi, například pokud jde o jeho politické postoje. Z tohoto hlediska práce Elišky Andršové obsahuje potřebný nadhled a přesah do širšího kulturního kontextu.

V textu lze snadno postřehnout jistou nezkušenosti v muzikologickém vyjadřování a strukturování výkladu, což je dáno autorčinou nepřímou cestou k muzikologii skrze skladatelské vzdělání. Přes tuto výhradu považuji její práci za cennou a obhajitelnou. Při své obhajobě by doktorandka mohla ještě zasadit svou práci do kontextu podobných prací o české hudbě 20. století a vytýčit další možné cesty bádání o Svatopluku Havelkovi.

Disertační práci Elišky Andršové doporučuji k obhajobě a navrhuji, aby v ní uspěla.

14.10.2021

PhDr. Miroslav Pudlák, CSc.

